

University of Groningen

Verwerking van onzekere rechtsgedingen in de jaarrekening

Scholten, Johannes

Published in:
Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht Beschouwingen

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Scholten, J. (2017). Verwerking van onzekere rechtsgedingen in de jaarrekening. *Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht Beschouwingen*, 11(3), 7-12.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

NTFR Beschouwingen 2017/13 - Verwerking van onzekere rechtsgedingen in de jaarrekening

NTFR Beschouwingen 2017/13

mr. dr. J. Scholten

Mijn dissertatie behandelt de verwerking in de jaarrekening en fiscale jaarstukken van onzekere risico's in verband met rechtsgedingen. Via het vormen van een voorziening wordt winst verschoven door alvast kosten te nemen die nog niet tot uitgaven hebben geleid. Het jaarrekeningenrecht kent specifieke regelgeving om te creatief gebruik van winstverschuivingen bij voorzieningen tegen te gaan. Deze regelgeving is in de dissertatie beschreven, waarbij ook is ingegaan op de bruikbaarheid hiervan bij de berekening van de fiscale winst. Vervolgens is verslag gedaan van het onderzoek naar de feitelijke verwerking van risico's in verband met rechtsgedingen in de jaarrekening en de mate waarin dit in overeenstemming is met de beschreven regelgeving. Ten slotte is in de dissertatie onderzocht of de regelgeving in de praktijk voldoet en zijn enkele aanbevelingen gedaan.

berekening van de fiscale winst. Vervolgens is verslag gedaan van het onderzoek naar de feitelijke verwerking van risico's in verband met rechtsgedingen in de jaarrekening en de mate waarin dit in overeenstemming is met de beschreven regelgeving. Ten slotte is in de dissertatie onderzocht of de regelgeving in de praktijk voldoet en zijn enkele aanbevelingen gedaan.

1. Het jaarrekeningenrecht en de bruikbaarheid hiervan voor de fiscale winst (het normatief onderzoek)

1.1. Boek 2 Titel 9 BW

Het jaarrekeningenrecht is in Nederland geregeld in Boek 2 Titel 9 BW. De hoofdnorm is te vinden in art. 2:362, lid 1, BW. Daar is bepaald dat de jaarrekening volgens normen die in het maatschappelijke verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht moet geven dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent vermogen en resultaat. In art. 2:374 BW wordt specifiek ingegaan op de voorzieningen. Volgens lid 1 van dit artikel dienen voorzieningen te worden opgenomen op de balans tegen naar hun aard duidelijk omschreven verplichtingen die op de balansdatum als waarschijnlijk of vaststaand worden beschouwd, maar waarvan niet bekend is in welke omvang of wanneer zij zullen ontstaan.

Naast art. 2:374 BW bevatten de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving specifieke voorschriften voor voorzieningen. De Richtlijnen vormen volgens de jurisprudentie een gezaghebbende kenbron van de normen die in het maatschappelijke verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd (NJ 2006/241). Omdat de Richtlijnen onder sterke invloed staan van de standaarden van de International Accounting Standards Board (IASB), de International Accounting Standards (IAS) en de International Financial Reporting Standards (IFRS), is IAS 37 de standaard voor de behandeling van onzekere verplichtingen.

Volgens IAS 37.14 dient een voorziening te worden opgenomen indien een onderneming een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting **2** heeft ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen **3** én het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Bij onzekere rechtsgedingen bepaalt IAS 37.16 dat met inachtneming van alle beschikbare bewijzen, zoals de opinie van experts, een voorziening opgenomen moet worden als het meer waarschijnlijk is dan niet dat er op de balansdatum een verplichting bestaat. De expert bij uitstek lijkt de advocaat te zijn van de vennootschap waartegen het rechtsgeding is ingediend. In paragraaf 3 zal nader worden ingegaan op de rol die de advocaat hierbij kan spelen. Indien het meer waarschijnlijk is dan niet dat er op balansdatum geen bestaande verplichting is, vermeldt de onderneming een voorwaardelijke verplichting in de toelichting bij de jaarrekening, tenzij de mogelijkheid van een uitstroom van middelen onwaarschijnlijk is. In de praktijk wordt pas bij een kans van meer dan 50% op financiële verplichtingen uit hoofde van rechtsgedingen een verplichting in aanmerking genomen. De waarschijnlijkheidstoets vormt daarmee een belangrijke drempel voor het opnemen van een voorziening op de balans.

Gegeven het belang van de drempel is het opvallend dat de IASB in 2005 heeft voorgesteld om de waarschijnlijkheidsdrempel te schrappen. **4** Het voorstel was om te allen tijde een verplichting op te nemen, ongeacht de kans op financieel nadeel. Die kans zou bij de waardering van de verplichting tot uitdrukking moeten komen. Er zou verplicht moeten worden gewaardeerd tegen de verwachtingswaarde in plaats van de methode waarbij wordt gewaardeerd tegen de beste schatting waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld. De verwachtingswaarde is het op basis van waarschijnlijkheid gewogen gemiddelde van alle mogelijke onzekere uitkomsten. Dit vraagt erom voortdurend alle denkbare uitkomsten van een geschil te schatten en te wegen. De gedachte was dat de verwachtingswaarde beter zou aansluiten bij IFRS 3, een standaard die is geschreven voor een situatie van fusie en overname, waarbij de fairvaluebenadering wordt gehanteerd. Bij de jaarlijkse waardering van op zichzelf staande verplichtingen zoals bij rechtsgedingen, zou dit volgens veel commentaren tot minder betrouwbare informatie leiden. **5** Uiteindelijk zijn de voorstellen door de IASB ingetrokken.

1.2. Goed koopmansgebruik

Het fiscale winstbegrip kende van oudsher de mogelijkheid een voorziening te vormen in verband met aanwijsbare risico's, zoals de kans op het verliezen van een proces (art. 5, lid 5, Besluit op de winstbelasting 1940). De daarbij te hanteren normen veranderden echter. Zo werd bij het Besluit op de inkomstenbelasting 1941 de mogelijkheid een voorziening te vormen beperkt tot bestaande verplichtingen of verplichtingen die plegen te ontstaan uit reeds bestaande rechtsverhoudingen. Sinds de belastingherziening 1950 bepaalt goed koopmansgebruik of een fiscale voorziening kan worden gevormd. In HR 8 november 1978, nr. 18.980, BNB 1978/326 eist de Hoge Raad in dit kader voor het opvoeren van een voorziening een bestaande rechtsverhouding met de behoorlijke kans dat daaruit verplichtingen ontstaan die naar goed koopmansgebruik ten laste behoren te komen van het desbetreffende jaar. In HR 26 augustus 1998, nr. 33.417, BNB 1998/409 (Baksteenarrest), is de in de literatuur omstreden voorwaarde van een bestaande rechtsverhouding door de Hoge Raad vervangen door de oorsprongvoorwaarde. Dit heeft geresulteerd in de volgende voorwaarden voor de vorming van een passiefpost:

- de uitgaven vinden hun oorsprong in feiten en omstandigheden die zich in de periode voorafgaande aan de balansdatum hebben voorgedaan;
- de uitgaven kunnen ook overigens aan die periode worden toegerekend; en
- ter zake van de uitgaven bestaat een redelijke mate van zekerheid dat zij zich zullen voordoen.

Ondanks dat met dit arrest een meer bedrijfseconomische benadering wordt gevolgd zijn er verschillen met het jaarrekeningenrecht. De belangrijkste verschillen **6** bij de verwerking van rechtsgedingen luiden als volgt:

- goed koopmansgebruik kent geen waarschijnlijkheidstoets (meer dan 50% kans) bij de vraag of er een verplichting is;
- goed koopmansgebruik vereist een redelijke mate van zekerheid dat uitgaven zich zullen voordoen in plaats van de eis van een waarschijnlijke uitstroom van middelen.

Bij het vormen van een voorziening neemt goed koopmansgebruik genoegen met een kans op financiële verplichtingen van minder dan 50% **7**

1.3. De bruikbaarheid van IAS 37 voor fiscale doeleinden

Vanaf 1940 heeft het fiscaal winstbegrip zich zelfstandig ontwikkeld. De fiscale jaarwinst wordt berekend met inachtneming van een (groeïend) aantal specifieke voorschriften in de belastingwet en volgens goed koopmansgebruik. In 2015 is door de Commissie goed koopmansgebruik van de Vereniging voor Belastingwetenschap de vraag beantwoord of fiscaal kan worden aangesloten bij de IFRS van de IASB. Voor dezelfde vraag heb ik in mijn dissertatie aanvullend literatuuronderzoek verricht in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Dit onderzoek, gevoegd bij de opinies van Nederlandse auteurs, heeft geresulteerd in een overzicht met daarin de voor- en nadelen van het aansluiten bij de standaarden van de IASB (convergentie) gerangschikt per auteur. Een samenvatting van dit overzicht is hierna opgenomen:

	voordelen	nadelen
convergentie	<p>eenvoud</p> <p>minder compliance kosten</p> <p>minder belastingvermijding (Freedman 2004)</p> <p>minder onderschatting fiscale winst (Freedman 2004)</p> <p>minder overschatting civiele winst (Nobes 2003)</p>	<p>fiscal pollution (Nobes 2003)</p> <p>institutionele problemen</p> <p>sovereiniteit regelgeving</p> <p>rechtspraak naar brussel (Freedman 2004)</p>
divergentie	<p>ruimte voor verschil in doelstelling (Essers 2005 / Lubbers 2005 / Doornebal 2006)</p> <p>liquiditeitsbeginsel (Schön 2004 / Bruijsten 2009)</p> <p>geen fiscal pollution (Hoogendoorn M 1997)</p>	<p>compliance kosten (Freedman 2004)</p>

Na bestudering van de literatuur deel ik de mening van de Commissie goed koopmansgebruik van de Vereniging voor Belastingwetenschap dat IFRS (en IAS) niet zonder meer geschikt zijn om als maatstaf te dienen voor de fiscale jaarwinstbepaling, maar wel een belangrijke inspiratiebron kunnen zijn voor goed koopmansgebruik. **8** Daarbij moet naar mijn mening worden gezocht naar het optimale evenwicht waarbij zo veel mogelijk voordelen van convergentie (administratieve lastenverlichting en minder belastingvermijding) worden bereikt zonder dat de nadelen van convergentie (fiscal pollution) intreden. Daarbij wordt met fiscal pollution bedoeld op de situatie dat bij de ontwikkeling van het jaarrekeningenrecht fiscale belangen een rol spelen. **9**

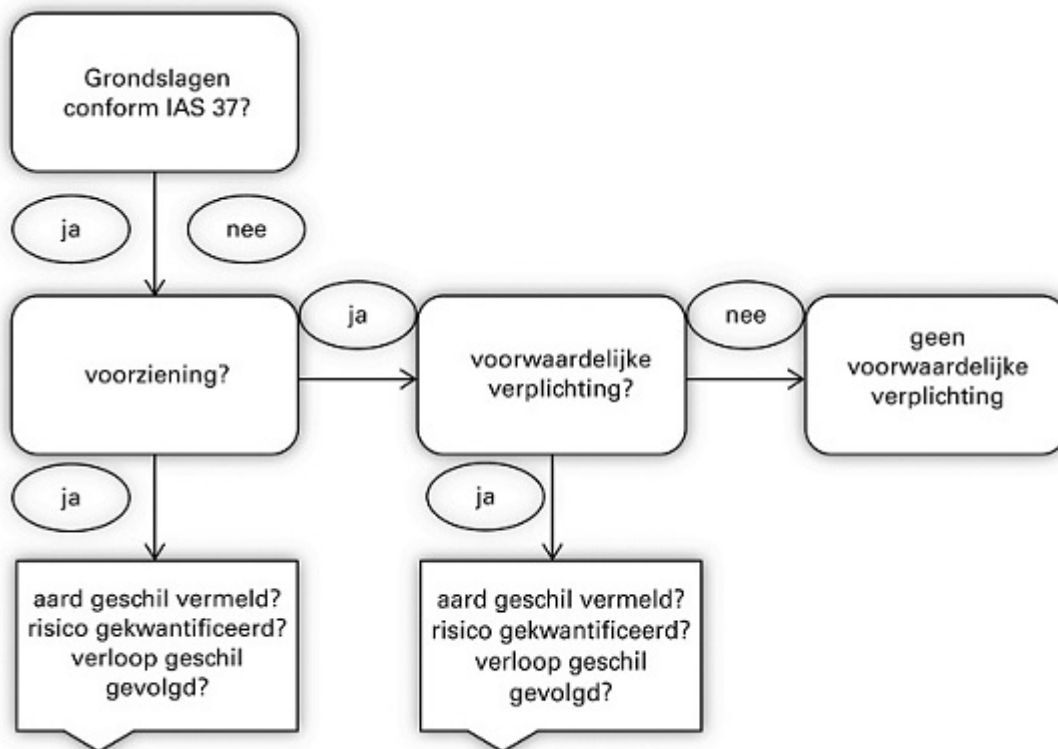
Het verschil in doelstelling van de winstberekening kan accentverschillen vereisen bij de toerekening van de winst aan de boekjaren. Het voorzichtigheidsbeginsel speelt bij de berekening van fiscale winst een grotere rol dan bij de berekening

van de civielrechtelijke jaarwinst. Dit kan worden geïllustreerd aan de hand van een rechtsgeding waarbij de (feitelijke) schatting van de kans op een veroordeling met financiële gevolgen lager is dan 50%. Volgens IAS 37 is het inzicht in de vermogenspositie en het resultaat dan niet gediend met een voorziening. Bij het vaststellen van de belastbare winst betekent het niet kunnen vormen van een voorziening dat belasting dient te worden betaald over het bedrag dat de belastingplichtige aan de voorziening had willen toevoegen. Volgens Schön (2004) dient in een dergelijk geval het voordeel van de twijfel bij de belastingplichtige te liggen. Ook bij een kans op uitgaven van minder dan 50% dient de vorming van een voorziening fiscaal mogelijk te zijn. De rechter dient een dergelijke afwijking van IAS 37 gedegen te motiveren om de kloof tussen goed koopmansgebruik en het jaarrekeningenrecht niet onnodig te vergroten. [10](#)

2. De feitelijke verwerking van onzekere rechtsgedingen (het empirisch onderzoek)

In paragraaf 2 is onderzocht hoe in de jaarrekening van de grootste vennootschappen waarvan de aandelen zijn genoteerd aan de beurs in Amsterdam (AEX en AMX) is omgegaan met risico's in verband met rechtsgedingen. De jaarrekeningen 2010 en 2012 zijn onderzocht aan de hand van een vragenlijst. Daarbij is een onderzoeksjabloon gehanteerd dat zo veel mogelijk bestaat uit vragen waarop het antwoord ja of nee luidt. In het geval de vraag met ja wordt beantwoord zijn vervolgvragen gesteld op basis waarvan is getoetst of aan de informatie-elementen is voldaan die uit IAS 37.84 en 37.85 zijn afgeleid, namelijk:

- de vermelding van de aard van het geschil;
- de kwantificering van de gelopen risico's;
- een mutatieoverzicht waaruit het verloop blijkt van de specifieke voorziening (beginstand + toevoegingen – aanwending – vrijval = eindstand);
- een toelichting bij het juridische verloop van het geschil (bijvoorbeeld aandacht voor een veroordeling door een lagere rechter).

Schema Opzet onderzoeksjabloon

De uitkomsten van het onderzoek zijn samengevat in het volgende schema:

Specifieke voorziening jaarrekening 2012	AEX schema 7.4.2.1a	in %	totaal	in %	AMX schema 7.4.3.1a	in %
Populatie	25	100	47	100	22	100
geen geschil	- 2	- 8	- 5	- 11	- 3	- 14
wel geschil	23	92	42	89	19	86
wel geschil	23	100	42	100	19	100
geen specifieke voorziening	- 3	- 13	- 8	- 19	- 5	- 26
wel specifieke voorziening	20	87	34	81	14	74
specifieke voorziening	20	100	34	100	14	100
informatie-elementen:						
aard	19	95	28	82	9	64
kwantificering	20	100	32	94	12	86
mutatieoverzicht	17	85	24	70	7	50
juridisch verloop	17	85	23	68	6	43

Samenvatting informatie specifieke voorziening rechtsgedingen 2012

Uit dit schema is te concluderen dat in 89% van de gevallen in de jaarrekening een aanwijzing is gevonden voor het bestaan van rechtsgedingen (AEX 92% en AMX 86%). In 81% van de gevallen waarin sprake is van rechtsgedingen is een specifieke voorziening gevormd (AEX 87% en AMX 74%). Vervolgens is onderzoek gedaan naar de mate waarin aan de in IAS 37.84 en 85 afgeleide informatie-elementen is voldaan. Opvallend is dat de aan de AMX genoteerde vennootschappen bij de

informatieverstrekking rond voorzieningen op alle fronten slechter scoren dan de aan de AEX genoteerde vennootschappen. Bovendien is bij het empirisch onderzoek een rubriceringsprobleem gebleken. Informatie die bij de voorzieningen moet worden vermeld blijkt in meer dan de helft van de gevallen bij de voorwaardelijke verplichtingen te zijn opgenomen.

3. Analyse naleving IAS 37 in de praktijk en enkele aanbevelingen

3.1. Analyse

De vraag of een specifieke voorziening moet worden gevormd voor risico's in verband met rechtsgedingen vergt een aantal subjectieve inschattingen. IAS 37.16 vereist een drempel van meer dan 50% kans op een financiële verplichting voordat een voorziening voor risico's in verband met rechtsgedingen moet worden gevormd. Bij een kans tussen 10% en 50% mag geen voorziening worden gevormd, maar moet nadere toelichting worden gegeven over de voorwaardelijke verplichting.

Bij de schatting van de per balansdatum bestaande kans op veroordeling speelt de opinie van experts een belangrijke rol. De advocaat lijkt daarbij de eerst aangewezen persoon, die ook een rol heeft bij de schatting de kans op uitstroom van middelen en het bedrag van de verplichting. Volgens de Nederlandse Orde van Advocaten zijn onzekerheden rond rechtsgedingen echter niet verantwoord te schatten. Dit lijkt de praktijk voor een dilemma te plaatsen bij de verslaglegging van risico's in verband met rechtsgedingen. Temeer daar de advocaat op grond van de beroepsregels geen concreet antwoord mag geven op vragen van een controlerend accountant over de proceskansen. Dit om de vertrouwensrelatie met de cliënt niet te beschadigen. Het antwoord van de advocaat dient beperkt te blijven tot objectieve gegevens zoals de omschrijving van het geschil, de stand van zaken van het geschil en vermelding van wat in rechte is gevorderd. ¹¹ Daardoor is het voor de controlerend accountant lastig te beoordelen of een voorziening in verband met risico's van rechtsgedingen in overeenstemming met wet- en regelgeving is gevormd. Ondanks dit dilemma blijkt uit het empirisch onderzoek dat in 81% van de onderzochte gevallen, waarin sprake is van rechtsgedingen, een specifieke voorziening is gevormd. ¹² In al deze gevallen moet zijn voldaan aan de voorwaarden van IAS 37.16. Het lijkt erop dat de verslagleggingspraktijk daarbij steun heeft aan de waarschijnlijkheidstoets van IAS 37.16. Dit is ook naar voren gekomen tijdens de discussie over de voorstellen van de IASB om deze toets af te schaffen. Daaruit bleek de angst dat het opnemen van een verplichting in verband met een feitencomplex waarvoor de kans op een uitgave zeer onwaarschijnlijk is, zou leiden tot minder betrouwbare informatie. ¹³ Bovendien stelde de IASB voor de verplichting te waarderen tegen de verwachtingswaarde, door alle denkbare uitkomsten van een geschil in te schatten en daar het gewogen gemiddelde van te nemen. Ook hier bestond angst dat dit zou leiden tot meer tot meer subjectiviteit en minder betrouwbare informatie bij de beoordeling van juridische geschillen.

3.2. Aanbevelingen

Uit het normatieve onderzoek en de confrontatie daarvan met het empirische onderzoek in de dissertatie zijn de volgende aanbevelingen afgeleid:

1. De waarschijnlijkheidstoets van IAS 37.16 functioneert als belangrijke drempel bij de vorming van een voorziening voor rechtsgedingen en dient te worden gehandhaafd in het belang van het geven van betrouwbare informatie.
2. Indien een voorziening is gevormd in verband met rechtsgedingen dient deze in de toelichting op de juiste plek (bij de voorzieningen) en volledig te worden toegelicht. Vooral bij de aan de AMX genoteerde vennootschappen dient beter te worden gelet op naleving hiervan.
3. De ontwikkeling van het civielrechtelijke winstbegrip mag niet worden beïnvloed door fiscale belangen (fiscal pollution).

4. De fiscale winst is gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als die van IFRS, maar kan daarvan door accentverschillen afwijken. Het is aan de rechter deze verschillen te benoemen en te beoordelen om de kloof met het jaarrekeningenrecht niet onnodig te vergroten.

Geciteerde literatuur

Autoriteit Financiële Markten, (2013), Brochure Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en activa toezicht financiële verslaggeving, www.afm.nl, Amsterdam, oktober 2013.

Bruijsten, C. (2009), 'De toekomst van het fiscale jaarwinstbegrip', WFR 2009, 6818, p. 823 t/m 832.

Cornelisse, R.P.C. en A.O. Lubbers (2004), 'De ontwikkeling van goed koopmansgebruik door de Hoge Raad', WFR 2004, 6590, p. 1214 t/m 1228.

Doornebal, J. (2006), 'De dreigende uitholling van koopmansgebruik', in: Albregtse D.A. en P. Kavelaars (red.) Maatschappelijk heffen, Kluwer, Deventer.

Essers, P.H.J. (2005), De toekomst van Goed Koopmansgebruik na de invoering van International Financial Reporting Standards in 2005, Geschriften van de Vereniging voor Belastingwetenschap, nr. 224, Kluwer, Deventer 2005.

Freedman J. (2004), 'Aligning Taxable Profits and Accounting Profits: Accounting standards, legislators and judges', eJournal of Tax research 71, Vol. 2, No. 1, 2004, eJITTaxR 4, 2004.

Hoogendoorn, M.N. (1997), Voorzieningen in de jaarrekening, Delwel, Den Haag 1997.

Ligthart, N.M. en A.O. Lubbers (2011), 'Welke feiten en omstandigheden zijn van belang in het kader van de fiscale jaarwinstbepaling?', WFR 2011, 6900, p. 420 t/m 427.

Lubbers A.O. (2005), Goed koopmansgebruik. Een onderzoek naar de rol van de wetgever en rechter bij de introductie en ontwikkeling van goed koopmansgebruik, Sdu Uitgevers, Den Haag.

Nobes C.W. (2003), A Conceptual Framework for the Taxable Income of Business, and How to Apply it under IFRS, ACCA.

Schön, W. (2004), 'International Accounting Standards, a "starting point" for a Common European Tax base?' European Taxation, Vol. 44, No. 10, 2004, p. 426-440.

Vereniging voor Belastingwetenschap (2015), Geschrift nr. 254, Goed koopmansgebruik Quo Vadis?, De mogelijke invloed van IFRS en CCCTB op GKG, Rapport van de commissie GKG en IFRS.

Voetnoten

- 1). *mr. dr. J. Scholten*, Mr. dr. J. Scholten is docent en onderzoeker aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Groningen in fiscale en (bedrijfs)economische vakken.

- 2) . In zeldzame gevallen is het niet duidelijk of er sprake is van een bestaande verplichting. In deze gevallen veronderstelt IAS 37.15 dat een gebeurtenis in het verleden aanleiding geeft tot een bestaande verplichting indien het meer waarschijnlijk is dan niet dat op de balansdatum een verplichting bestaat.
- 3) . Volgens Hoogendoorn (1997) is daarbij een zekerheidsniveau vereist tussen 50% en 95% dat uitstroom van middelen zal ontstaan, p. 45 en 46.
- 4) . IASB, Exposure Draft 2005 en 2010.
- 5) . Efrag comment letter on the IASB ED 2010, 19 mei, aantekeningen 30 en 32.
- 6) . In mijn proefschrift heb ik geconcludeerd dat HR 11 april 2008, nr. 44.089, BNB 2008/168 in zijn feitelijke context geplaatst moet worden. In geschil was de omvang van een voorziening in verband met een naheffing loonbelasting/premie volksverzekeringen. Dezelfde feitenrechter moest oordelen over de hoogte van de materiële belastingschuld en de hoogte van de voorziening. De omvang van de voorziening werd gesteld op de definitief (door dezelfde rechter) vastgestelde naheffingsaanslag. Daarmee moest de belastingplichtige in dit geval (en anders dan volgens het jaarrekeningenrecht) ook rekening houden met feiten en omstandigheden van ná het moment van opstellen van de fiscale balans. Met Ligthart en Lubbers (2011), p. 866 ben ik van mening dat de feiten in de casus van HR 22 september 1993, nr. 28.878, BNB 1994/33 en HR 11 april 2008, nr. 44.089, BNB 2008/168 niet een diametraal andere uitspraak rechtvaardigen zonder nadere motivering.
- 7) . Vereniging voor Belastingwetenschap (2015), Commissie goed koopmansgebruik, p. 272.
- 8) . VBW (2015), p. 313.
- 9) . In Duitsland bekend als Umgekehrte Massgeblichkeit.
- 10) . Vergelijk Cornelisse en Lubbers (2004), p. 1218 en 1224.
- 11) . Richtlijnen en model inzake het afgeven van verklaringen door advocaten en notarissen ten behoeve van accountants (lawyer's letter), art. IV, juridische databank Nederlandse Orde van Advocaten, samengesteld op 1 december 2014.
- 12) . De beslissing om geen specifieke voorziening te vormen is op één geval na steeds gemotiveerd: 7% verwacht geen materieel effect op de financiële positie, 5% verwacht een positief eindvonnis en 5% geeft aan dat de waarschijnlijkheid van de kans op veroordeling niet is te meten.
- 13) . Efrag comment letter on the IASB ED 2010, 19 mei, alinea 7.